

Andreu Loncà

Col·laborador de SEGRE

El Bazzoka Chewing Gum

Eulàlia, professora d'alemany ara jubilada, pot dedicar-se al seu desig juvenil: el periodisme. Alta, cabells curts, menuda de cos, quasi seca, amb un punt de maquillatge negre als ulls, agafa el mòbil mentre condueix:

—Digueu?

—Ei, Lali, necessito que escriguis un reportatge sobre el *Bot de Pernes*.

—Què?

—Uns articles que van sortir al diari SEGRE de Lleida el 1987 i 1988 fets per una colla de professors de català, nacionalistes, irònics. Els pocs que sabien escriure en català amb una mica de solta, llavors, després del règim del 78, que diuen ara.

—I qui són?

—Ara tots tenen més de 55 anys. Són els fills del boom del seixanta. Més o menys. N'has d'escriure un paper llarguet. Uns quatre mil caràcters sense espai.

—Això és no res! I com ho explico als joves d'ara?

—Fes-ho com vulgues. No crec que ho entenguin. La condició de l'escriptor és que, a la curta o a la llarga, no l'entén ningú.

—Veig que estàs de broma.

—Les èpoques passen. Qui entén una dictadura, ara?

—Faré el que podré. Per quan?

—Tens un parell de setmanetes

—Només?

—Tu, tira milles, i m'ho envies per *e-mail*.

—És una commemoració?

—Les absoltes d'una època passada. Érem escandalosament joves, el 87!

—Exacte. Ara ja no. Hi posaré flors —diu rient.

L'endemà, Eulàlia, amb Mariona, la becària, entrevisten l'escriptor que fou el promotor del *Bot de Pernes*.

El troben afligit amb una descomposició feroç, pàl·lid, assegut a la cadira plegable d'un càmping del Pallars Sobirà.

Assegut sota un arbre mira passar els núvols. Mariona, de cabellera llarga, mirada tendra i veu fina, queda parada de veure'l més gran del que les fotografies de la redacció mostraven.

—Han passat trenta anys en una bufada! —va exclamar, mirant els llavis de la Laura, saludant l'Eulàlia.

—A tu et conec, no?

I prosseguí. Mira'm ara: un bacteri qualsevol em fa anar al lavabo cada dos per tres, digué, blanc i malhumorat.

—El *Bot de Pernes* va ser un joc de joves. Érem una colla de professors de català que veníem de fora de Lleida i vam començar a escriure articles en grup però cadascú signant amb el seu nom. Volíem somoure la vida lleidatana, que estava molt quieta. Si fa no fa com ara —somrigué.

—Però no tots éreu professors de català.

—Cert, també hi havia un arquitecte, una infermera, un parell d'historiadors, un escriptor de llibres de viatges, un arxiver i algú altre que he oblidat.

—Alguns van continuar escrivint articles. La majoria va anar deixant-ho. No?

—Exacte. Jo em vaig dedicar a escriure novel·les ben aviat.

—En aquests trenta anys, han canviat moltes coses, sabria dir-me què ha mudat d'important?

—Per començar érem joves, una mica ximplers i ingenus. Després s'havia mort el dictador feia dotze anys. Molts érem ensenyants. Consideràvem que havíem de recuperar la llengua catalana per a la vida pública. També als diaris locals.

—Va ser un temps feliç? —pregunta Laura.

—Quines preguntes, senyoreta! Era un temps d'ideals, d'expectatives, d'il·lusions. Potser la filosofia de base era massa ingènua i simple: volíem deixar empremta a base de coces i botes pernes. I somriu, de nou.

—Com veu el temps d'ara?

—Només el comprenc en part. Tot ha canviat molt: internet, les xarxes socials, la globalització, el govern de la dreta més recalitrant a Espanya... El que està clar és que el periodisme escrit ha baixat. Les imatges fascinen. Les emocions arrosseguen les masses. El coneixement no fascina. Ara muscular el cos, anar al gimnàs és més considerat que no llegir en una biblioteca. Tampoc no entenc la virtualitat.

—Els *bots de pernes* no eren emoció? —pregunta la becària.

—No exactament. Era crítica.

—Crítica? —fa Laura amb ulls oberts.

—Sí, i els millors *bots* eren el que ara en diuen microrelats.

L'altre entrevistat és un militant d'Esquerra Republicana alt com un sant Pau que enraona amb lentitud, com si expliqués confidències. A mesura que xerra s'engresca. Laura engega la grava-

dora del mòbil. Eulàlia pren notes.

—Érem terriblement joves. Pensàvem que podríem canviar el món des de les paraules escrites d'un diari. Sentíem el cuquet de periodisme. La mica de vanitat de sortir als diaris. Potser vam canviar el periodisme d'opinió de la ciutat de Lleida. Potser sí.

De facto, el canvi polític, formalment, fou notori: partits polítics, el canvi de llengua pública, les eleccions, la llibertat de premsa...

El fons romania igual: els monopolis, l'oligarquia dominant, la monarquia...

—Però també es pot considerar d'una altra forma —posa cullerada Eulàlia.

—Mai com ara hi havia hagut oportunitat de viatjar, mai com ara la medicina és eficaç; s'han eradicat plagues (llevat del càncer, que està molt acorralat); mai no hi havia hagut veritats científiques, i coneixement de tota llei com ara. No creus?

—Segurament. Podria ser que els intel·lectuals, amb els seus criteris ideals, ens passegem per la corda fluixa del pessimisme, amb actitud coqueta, potser divina.

—I què fa que sigues tan pessimista?

—Que la naturalesa del món petit i provincial que vivim és l'oblit. Tot s'oblida! S'oblida el *Bot de Pernes* i s'oblida que el Bazzoka Chewing Gum i el cine eren l'única distracció d'un diumenge de 1970 a Lleida!

Saps què era un Bazzoka Chewing Gum?

—Un xiclet, és clar!

Llavors, l'articulista s'engresca:

—Sap vostè que hi ha un bar modern que es diu La Impremta a la ciutat de Lleida?

—I tant! A vegades, quan tinc diners, hi vaig a prendre un suc!

—Doncs, en aquella impremta s'estamparen alguns dels versos d'Agelet i Garriga.

—Agelet i Garriga? No sortia pas als llibres de text de batxillerat. No el conec pas. He llegit altres coses, diu fent uns deliciosos morrets.

En tornar a casa, Eulàlia pren el mòbil. Escriu un *uatsap*:

—Saps, senyor director? No vull escriure el reportatge!

—Per què?

—L'un és un vell i l'altre un cregut. M'estimo més escriure una crònica de vida sentida d'un pres de la presó de Lleida. Et va bé?

—Ok. Com vulguis, Eulàlia.

